

باز زنده سازی فضای شهری: پاتوق دباغخانه در محله سنگلج تهران

سید یوسف هاشمی^۱، سحر شاملو محمودی^۲، پریا قانع پور^۳*

۱- عضو هیات علمی و استادیار دانشگاه فنی و حرفه ای ، (sy_hashemi@yahoo.com)

۲- کارشناس ارشد طراحی شهری ، (saharmahmoudi2002@gmail.com)

۳- کارشناس شهرسازی و دانشجوی کارشناس ارشد طراحی شهری ، (pariagh70@gmail.com)

چکیده

استفاده از توانمندی و نقاط قوت فرهنگی-اجتماعی-تاریخی محلات با تأکید بر حفاظت از ارزش‌ها و هویت غنی بافت‌های تاریخی یکی از مهم‌ترین رویکردها و سیاست‌های شهرسازی نوین محسوب می‌گردد. باز زنده سازی این‌گونه مفاصل نه‌تنها در کنترل فرآیند فرسودگی و ناکارآمدی محلات مؤثر است بلکه به دلیل زنده سازی هویت تاریخی و فرهنگی غنی پیشین در ارتقاء نقش محله حائز اهمیت می‌باشد. پاتوق‌های محلات به دلیل نقش میانی بین خانه‌ها و فضاهای باز عمومی با حفظ نقش سنتی و ارزشمند خود اهمیتی دوچندان برای محلات دارند که در شهر تهران بویژه در بافت تاریخی تهران (منطقه ۱۲ شهرداری) در دل هسته اولیه شهر ضرورت توجه و اهمیت خاصی را نیازمند هستند. پاتوق دباغخانه در محله سنگلج در قلب بافت مسکونی تاریخی تهران، دارای ظرفیت‌های فراوانی به‌منظور تبدیل‌شدن به مکانی پویا و زنده را دارد از این رو هدف اصلی این تحقیق توجه به ضرورت باززنده سازی این فضا است. رویکرد اصلی نگارندگان در این پژوهش بهره‌گیری از روش توصیفی-تحلیلی و شناخت تاریخی محله و پاتوق، تحلیل همه‌جانبه از نقاط ضعف و قوت این فضای تاریخی و ارائه راهکارهای طراحی در راستای زنده سازی فضا و بازگرداندن زندگی در محله می‌باشد. بدین منظور با استفاده از چارچوب سند توسعه محله سنگلج، راهکارهای طراحی با کاستن ضعف‌های موجود و پرهیز از تهدیدها، زمینه را برای احیای نقاط قوت موجود و ایجاد فرصت‌های ارتقاء نقش زنده این فضای شهری را فراهم خواهد ساخت.

واژه‌های کلیدی: تهران، بافت‌های تاریخی، محله سنگلج، دباغخانه، باززنده سازی